

Čís. 12019.

Ustanovení § 1264 obč. zák. přiznává nárok na přiměřenou výživu jen nevinné manželce, nikoliv i manželé.

(Rozh. ze dne 21. října 1932, Rv I 1284/32.)

Manželství stran bylo rozsudkem ze dne 23. června 1930 rozvedeno od stolu a lože z viny žalované manželky. Rozsudkem ze dne 30. října 1931 bylo manželství stran pravoplatně rozloučeno z výhradné viny manželovy. Žalobu (bývalého) manžela proti manželce o placení výživného o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nehledíc k tomu, že manželství stran bylo rozsudkem ze dne 30. října 1931 pravoplatně rozloučeno z výhradné viny žalobcovy a že proto nárok žalobce o ustanovení § 1266 obč. zák. opřítí nelze, nemá manžel ze zákona proti manželce nárok na výživné a opačný názor nemá opory ani v § 44 ani v § 92 obč. zák. Totéž platí i o nuzném manželu. Povinnosti manželů jsou blíže určeny v §§ 89—92 obč. zák. a povinnost poskytovat výživu ukládá se v § 91 jen manželé proti manželce, kdežto v § 92 obč. zák. povinnost manželky poskytovat výživu manželé není vyslovena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel nenapadá právní názor odvolacího soudu, že manželé, z jehož výhradné viny bylo manželství rozloučeno, nepřísluší podle § 1266 obč. zák. proti manželce nárok na výživu, namítá však, že nepředložil žalobu o rozsudek krajského soudu ze dne 30. října 1931, jímž teprve po podání žaloby bylo manželství stran z viny žalobce rozloučeno, nýbrž o rozsudek krajského soudu ze dne 23. června 1930, jímž manželství bylo rozvedeno z viny žalované, a že proto bylo v souzeném případě použití § 1264 obč. zák., nikoliv § 1266 obč. zák. Avšak, nehledíc k tomu, že rozlukový rozsudek byl vynesena a vešel v moc práva ještě před tím, než byl v souzeném případě vydán rozsudek soudu prvního stádu, že se žalovaná tohoto rozlukového rozsudku za sporu dovolávala a že tedy nižší soudy právem k němu přihlížely, neobstojí žaloba ani s hlediska § 1264 obč. zák., podle něhož jest arci posuzovati oprávněnost zažalovaného nároku, pokud jde o výživné požadované za dobu od podání žaloby do dne, kdy rozlukový rozsudek vešel v moc práva. Ustanovení § 1264 obč. zák. praví ovšem jen povšechně, že, je-li jedna strana bez viny, může žádati podle okolností přiměřenou výživu. Než, jak již odvolací soud v souladě s ustálenou judikaturou nejvyššího soudu správně vyložil, nemá manžel, a to ani nuzný manžel, za trvání manželství nárok na výživu proti manželce (viz rozhodnutí čí. 2635, 8298, 9532) a nelze seznati, proč rozvedený, byť i na rozvodu nevinný manžel má býti na tom lépe než za trvání manželství. Správný výklad § 1264 obč. zák. nepřipouští tedy přes jeho doslov pochybnosti o tom, že ustanovení to přiznává nárok na přimě-

řenou výživu jen nevinné manželce, které právo to příslušelo již za trvání manželství, nikoliv též manželci. Nižší soudy proto nepochybily, uznavše zažalovaný nárok za neoprávněný.

Čís. 12020.

Nastalo-li prohloubením pozemku ohrožení sousedova pozemku tím, že ztrácí potřebnou oporu, nelze ohroženému upíratí právo, domáhati se žalobou (§ 364 písm. b) obč. zák.) nejen zákazu dalšího prohlubování odpůrcova pozemku působícího ohrožení, nýbrž i obnovení předešlého stavu neb upevnění pozemku, po případě i náhrady škody, nastalo-li již sesutí půdy na ohroženém pozemku. Ovšem nelze povinnému uložití, by podnikl zabezpečovací práce na pozemku cizím.

(Rozh. ze dne 21. října 1932, R II 212/32.)

Žalující společnost domáhala se na svém sousedu, žalovaném majiteli cihelny, by žalovaný byl uznán povinným zastavití a v budoucnu upustiti od veškerých odkopávek v pruhu půdy nahoře v rovině pozemku žalobkyně nejméně 2 m širokém a pozemek žalobkyně proti zřízení tak zajistiti, že zřídí podél místa sesutí násep (svah) sahající až k rovině pozemku žalobkyně. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek, pokud jím byla žalovaná uznána povinnou pozemek žalobkyně proti zřízení tak zajistiti, že zřídí podél místa sesutí násep, a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. V otázce, o niž to jde, uvedl v důvodech: Pokud se žalobkyně dovolává ustanovení § 364 b) obč. zák. a pokud téhož ustanovení zákonného se dovolává prvý soud v odůvodnění svého rozsudku, nelze s jejich právním názorem souhlasiti. Je ovšem pravda, že podle § 364 b) obč. zák. nesmí vlastník pozemku prohloubiti svůj pozemek tak, by sousedův pozemek pozbyl opory. Ovšem může tak učiniti, když pozemek sousedův zajistí tak, by se nesesul. Je otázkou, čeho se může domáhati soused vlastníka pozemku, který byl prohlouben. Tato otázka nebyla ještě ani v nauce ani praxi dostatečně řešena. Avšak celkem i nauka (Ehrenzweig System des allgemeinen Privatrechtes) i praxe (rozhodnutí nejv. soudu čís. 8848 sb.) přikloňuje se k tomu, že vlastník sousedního pozemku může na základě sousedského práva stanoveného v § 364 b) obč. zák. žádati na vlastníku sousedního pozemku jen negativní plnění. Může žádati, by vlastník sousedního pozemku ustal v prohlubování svého pozemku, nabývá-li takových rozměrů, že jeho pozemek pozbývá opory. To ovšem jen, neučiní-li vlastník pozemku dostatečné opatření, by žalobcův pozemek nepozbyl potřebné opory. Může také žádati, by vlastník prohlubovaného pozemku porušení sousedova pozemku napravil. Nemůže však žádati, by vlastník pozemku byl povinen k pozitivnímu konání na svém pozemku. Nemůže tedy žádati, by žalovaný v souzeném případě provedl ve své cihelně zabezpečovací práce, zejména násyp. Vzhledem k tomu, podle právního názoru